

[1 Μαρτίου - 30 Απριλίου]

Ο ΜΑΡΤΙΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΔΥΟ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Ο Μάρτης μήνας, έλεγαν στην Σμύρνη, έχει δύο γυναίκες: Μια πεντάμορφη και μια κακάσχημη, αλλά πολύ πλουσία! Όταν, λοιπόν, πάει να κοιμηθεί, έχει την πεντάμορφη από την μία πλευρά και την άσχημη από την άλλη. Κάθε που γυρίζει από το μέρος της κακάσχημης κατσουφιάζει και μαυρίζει. Και μαζί μ' αυτόν όλος ο κόσμος κατσουφιάζει και μαυρίζει. Όταν όμως γυρίζει από την πλευρά της όμορφης, γελάει και χαίρεται. Και μαζί του όλος ο κόσμος λάμπει! Αλλά τις περισσότερες φορές κοιμάται με την άσχημη!.. Γι' αυτό οι περισσότερες ημέρες του Μάρτη είναι συννεφιασμένες και βροχερές... Πέραν του μετεωρολογικού συμβολισμού, έχει και ερωτικό, αφού ο Μάρτης είναι ερωτικός μήνας για τα πουλιά...

1 ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ [Για τα κάλαντα]

Ένα έθιμο που γινόταν παλαιότερα (αναφέρεται σε μαρτυρίες του 1880) στην Κρήτη - και σήμερα έχει εκλείψει - ήταν τα κάλαντα της Πρωτομαρτίας. Τα παιδιά έλεγαν και αυτήν την ημέρα τα κάλαντα (δηλ. τα τραγούδια που τα καλά άδουν), όπως τα λεν την ημερολογιακή Πρωτοχρονιά. Καλαντίζαν: *"Σήμερα είναι αρχιμηνιά και είναι η πρώτη μέρα / και ήρθε ο Μάρτης κι νύρε μας με δροσερό αέρα"*.

ΦΩΤ. ΑΡΧΕΙΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΟΥ

9 ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΤΗΝ ΦΩΚΑΙΑ [Για τα παλληκάρια]

Στις 9, που γιορτάζουν οι Άγιοι Σαράντα, προστάτες των παλληκariών μας, στην Φώκεια της Μικράς Ασίας κάνουν αρτοκλασίες. Οι δε ιερείς μνημονεύουν και τα ζωντανά, αλλά και τα αποθαμένα παλληκάρια της περιοχής. Γι' αυτό έπρεπε ο καθένας... *"σαράντα να φάει, σαράντα να πιει / σαράντα να δώσει για την ψυχή..."*

25 ΜΑΡΤΙΟΥ [Με τους σαρακατσάνους]

Η 25η Μαρτίου - για κάποιους η ημέρα αυτή είναι η Πρωτοχρονιά - είναι μια από τις 3-4 ημέρες του χρόνου που επιλέγουν οι σαρακατσάνοι, αυτοί οι πανάρχαιοι Έλληνες κτηνοτρόφοι, ίνα βάζουν κουδούνια στα πρόβατά τους. Οι άλλες ημέρες για την ίδια εργασία ήταν η Μεγάλη Πέμπτη, η Ημέρα του Κούρου ή η ημέρα που κίναγαν για τα βουνά. Εμπρός, λοιπόν, για όποια σαρακατσάνικη στάση έχετε κοντά σας...

16 ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΟΥΣΤΑ [Για το φτάζιμο]

Στην ημιορεινή Κρούστα Μεραμπέλου (15 χλμ. από τον Άγ. Νικόλαο), εκεί όπου η γυναίκα θεωρείται «μεσόστυλος του χωριού», γίνεται λαμπρό πανηγύρι όταν δύση ο ήλιος, η μεγάλη παραδοσιακή «Γιορτή του Φτάζιμου». Η συνταγή του κρατείται μυστική και μακριά από ανδρικό μάτι! Πλαισιώνεται με έκθεση υφαντικής, εντόπια γευστικά καλούδια, αλλά και μουσικά συγκροτήματα, που θα παίξουν ίνα χορευθούν οι τοπικοί χοροί, πρινιανός και αγκαλιαστός, οι οποίοι, λένε, κρατούν από τα χρόνια του Μίνωος!.. Είναι ευκαιρία να πάτε και να ιδείτε την ανδρική ενδυμασία της Κρούστας, αφού και αυτή διαφέρει από τις άλλες γνωστές κρητικές φορεσιές...

1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΣΤΗΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ [Για τους αγωνιστές της ΕΟΚΑ]

Η 1η Απριλίου είναι εθνική επέτειος της Κύπρου. Τιμώντας τον αγώνα των αγωνιστών της ΕΟΚΑ, στο στάδιο "Ελευθερία" της Λευκωσίας αναπαριστάνεται η επαναστατική ατμόσφαιρα του 1955 και γίνεται αναπαράσταση της επιθέσεως της αντάρτικης ομάδος του Γρηγόρη Αυξεντίου στον Αστυνομικό Σταθμό Λευκονοίκου.

ΦΩΤ. ΒΑΛΙΑ ΔΗΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΗΝ ΝΥΜΦΑΙΑ [Για την μάχη του Οχυρού]

Κάθε χρόνο, στις αρχές Απριλίου εορτάζεται η επέτειος της μάχης του Οχυρού της Νυμφαίας (16 χλμ. Β πόλεως της Κομοτηνής, στα ελληνο-βουλγαρικά σύνορα). Το κοινό έχει την ευκαιρία να περιηγηθεί στους χώρους του οχυρού και να ζήσει τον ηρωικό αγώνα των μαχητών του 1940. Το Οχυρό παραδόθηκε τα μεσάνυχτα της 7ης προς 8η Απριλίου 1941, και μόνο όταν το σύστημα εξερισμού έπαψε να λειτουργεί και φως δεν υπήρχε εντός αυτού! Οι απώλειες των Ελλήνων: 7 νεκροί και 23 τραυματίες. Των Γερμανών; 200 νεκροί και 1.500 τραυματίες!..

Το πρωινό της 8ης Απριλίου, η ελληνική σημαία - πέρα από κάθε λογική! - εκυμάτιζε ακόμη! Έγινε υποστολή της και ο Γερμανός στρατηγός, έσφιξε το χέρι του διοικητού του Οχυρού λέγοντας: "Το γερμανικό έθνος δι' εμού, συγκαίρει τους ήρωες υπερασπιστάς του Οχυρού τούτου, οι οποίοι επεσκίασαν την δόξαν του Λεωνίδου και του Θεμιστοκλέους!.. Σας παρακαλώ πολύ, αυτά να τα διαβιβάσετε εις όλους τους αξιωματικούς και οπλίτας του Οχυρού. Χθες το βράδυ το ραδιόφωνον του Βερολίνου και του Λονδίνου έψαλλαν ύμνους δι' εσάς!..."

(Για την ακριβή ημερομηνία συμβουλευθείτε πρώτα τηλεφωνικώς την τοπική Ταξιαρχία).

11 ΑΠΡΙΛΙΟΥ [Για τα δόντια σας, στον άη Δοντά]

Εορτάζει ο χριστιανός άγιος ιερομάρτυς Αντίπας, ο οποίος ήταν οδοντίατρος, εσπούδασε στην φημισμένη αρχαία Ιατρική Σχολή της Περγάμου, όπου λειτουργούσε σπουδαίο Ασκληπιείο και έγινε (μάλλον) επίσκοπος Περγάμου. Ο λαός μας τον λέει άη Δοντά. Γιατί όταν συνελήφθη και κατηγόρηθηκε πως παρανόμως προσφέρει τις υπηρεσίες του, γέρος ων, πριν μαρτυρήσει, παρακάλεσε τον Θεό όσοι τον επικαλούνται να θεραπευθούν από τον πονόδοντο.

Τον τάφο του - που αναδύει μύρο, λένε - επισκέπτονται χριστιανοί και μωαμεθανοί, ανάβουν κεριά και καντήλια. Ο αρχαίος αιγυπτιακός ναός της Ίσιδος, της Σεράπιδος και του Ανούβιου, στην Πέργαμο, "έβαλε τα ρούχα του αλλιώς", έγινε χριστιανικός, και τιμά τον άγ. Ιωάννη τον Θεολόγο και έχει και ένα θολωτό κτήριο υπέρ του Αγ. Αντίπα. Πανηγυρίζεται επίσης στην Κωνσταντινούπολη, στο Σινά, στο Μεγαλοχώρι Πλωμαρίου, στο Πυρόι Αθηρινίου Λάρνακος, στην Νάξο και στην Οδοντιατρική Σχολή, στο Γουδί Αθηνών

 Ενημερώνετέ μας για τις γιορτές, τα ήθη και τα έθιμα του τόπου σας, στο τηλεμοιότυπο 210-94.00.674.

28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΣΤΑ ΜΕΛΙΣΣΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ [για το "κεσκέσι"]

Λαμπριάτικο έθιμο του Γκιούλ-μπαξέ της χερσονήσου της Ερυθραίας Μ. Ασίας, κατάλοιπο των πρώτων χριστιανικών χρόνων όπου οι πτωχοί πιστοί εμοιράζοντο το φαγητό τους μετά την θ. Λειτουργία, συνήθεια συνδεδεμένη με τις αρχαίες ελληνικές δοξασίες. Ανήμερα της εορτής του αγ. Γεωργίου, αναβιώνει το έθιμο. Φέρνουν, αρκετές ημέρες προ της εορτής, από τις Κονίστρες Καρυστίας το "κτυπημένο" στάρι, απαραίτητο για το "κεσκέσι". Την παραμονή της εορτής και καθ' όλην την νύκτα, βράζουν το μοσχάρισιο κρέας και το στάρι μέσα σε μεγάλα καζάνια, και ανήμερα του αγίου, μετά την λειτουργία, αρχίζει η διανομή του φαγητού. Ακολουθούν παραδοσιακοί χοροί.

28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ τ' άη Γιώργη στα Άνω Δολιανά

Παμπάλαιο το έθιμο στα Άνω Δολιανά Κυτουρίας: Μεταφέρουν την εικόνα του αγίου τον μεν χειμώνα στα Κάτω Δολιανά, την δε άνοιξη εν πομπή, δια μέσου μονοπατιού και ρέμα-ρέμα, έως τα Άνω Δολιανά. Εκεί την τοποθετούν στον "θρόνο" της. Και πανηγυρικώς εορτάζουν την μνήμη του τροπαιοφόρου αγίου. Όλοι ακολουθούν την παράδοση των προγόνων. Κρατούν αγκαλιά τον άγιο, πότε ο ένας και πότε ο άλλος, έως ότου να φθάσουν στην υψηλήραχη του ορεινού οικισμού! Έτσι μόνο αισθάνονται ευλογημένοι και ισχυροί.